

RAPPORT

M-1978 | 2020

Årsrapport for Statens fiskefond 2020

Foto: Marit Roksvåg Iversen

Innhold

1. Leders beretning	2
2. Introduksjon til virksomheten og hovedtall	3
2.1 Virksomheten og samfunnsoppdraget	3
2.2 Organisasjon og ledelse	3
2.3 Presentasjon av utvalgte nøkkeltall	3
3. Årets aktiviteter og resultater	6
4. Styring og kontroll i virksomheten	6
5. Vurdering av framtidssutsikter	6
6. Årsregnskap	8

1. Leders beretning

Statens fiskefond bidrar til å finansiere fiskeforvaltningstiltak som kommer samfunnet og allmennheten til gode.

Nesten 75 000 fiskere har betalt fiskeravgift for fiske etter laks, sjøørret og sjørøye i vassdrag og med faststående redskap i sjø i 2020. Drøyt 98 prosent av fiskerne fisker i vassdrag, mens i underkant av 2 prosent fisker med faststående redskap i sjø. Dette har tilført Statens fiskefond over 18 mill. kroner.

Det er lagt til rette for betaling av fiskeravgiften på nett, og 98,5 prosent av fiskerne benytter seg av dette. Andelen som betaler på nett har økt siden implementeringen i 2005, og Miljødirektoratet prioriterer å ha en brukervennlig betalingsløsning.

Innbetalingene til Statens fiskefond brukes i hovedsak til tilskudd til fisketiltak, som samlet bidrar til bedre forvaltning av laks, sjøørret og sjørøye og en mer bærekraftig høsting av disse fiskeressursene. Tilskuddene bidrar også til å styrke kunnskapsgrunnet, til informasjon og formidling av tilstanden og utfordringer knyttet til anadrom laksefisk og til å øke interessen for friluftsliv og fiske, særlig blant barn og unge. Det er et mål at minst 50 prosent av midlene skal gå til tiltak som er initiert lokalt. De siste årene har en stadig større andel av fondsmidlene gått til lokale tiltak, og godt over halvparten av midlene går til tiltak som er initiert lokalt.

Arbeidet med konkrete tiltak krever i mange tilfeller innsats fra frivillige organisasjoner. Miljødirektoratet drøfter derfor hvert år bruken av inntektene fra Statens fiskefond med brukerinteressene i et samrådsmøte.

Inntektene til fondet i 2020 gir et viktig bidrag til å sikre en profesjonell og kunnskapsbasert fiskeforvaltning.

Trondheim, 12. mars 2021

Ellen Hambro
direktør i Miljødirektoratet

2. Introduksjon til virksomheten og hovedtall

2.1 Virksomheten og samfunnsoppdraget

Statens fiskefond ble opprettet i 1965, med hjemmel i Lov om laksefisket og innlandsfisket av 6. mars 1964. Statens fiskefond er i dag hjemlet i lakse- og innlandsfiskeloven av 15. mai 1992.

Inntektene til Statens fiskefond kommer fra fiskeravgift på fiske etter anadrom laksefisk, samt renter på til enhver tid innestående fondsmidler på konto i Norges Bank.

Fondets utgifter er overføringer til statsbudsjettets inntektskapittel, kap. 5578. Ved bevilgninger over statsbudsjettets utgiftskapitler, kap. 1425, 1410 og 1420 brukes fondsmidlene til ulike tiltak til fremme av fiskeforvaltningen. Midlene benyttes i all hovedsak til tilskudd til informasjon om og forvaltning av laks, sjøørret og sjørøye, herunder kultiveringstiltak, driftsplanlegging og anvendt forskning og overvåking. Det gis også tilskudd til tiltak som bedrer tilgangen til fiske for allmennheten og tiltak rettet mot rekruttering eller stimulering til fiske.

Miljødirektoratet er fondsforvalter for Statens fiskefond og fører regnskap for fondet. Klima- og miljødepartementet har ansvaret for etatsstyringen av Miljødirektoratet, og har det overordnede ansvaret for Statens fiskefond.

2.2 Organisasjon og ledelse

Statens fiskefond har ingen ansatte. Miljødirektoratet administrerer fondet, og brukte i 2020 0,26 årsverk til dette, herunder administrasjon av betalingsløsning og håndtering av henvendelser fra fiskere.

Kostnader knyttet til fondsforvaltningen dekkes over Miljødirektoratets driftsbudsjett, kap. 1420 post 01 i statsbudsjettet.

2.3 Presentasjon av utvalgte nøkkeltall

Det er fire avgiftstyper for fiske etter anadrome laksefisk for personer over 18 år:

- Fiske i vassdrag for enkeltperson, kr. 272,-
- Fiske i vassdrag for familie - gjelder for ektefelle/samboer med eventuelle barn mellom 18 og 20 år, kr. 434,-
- Fiske med faststående redskap i sjø med sesongstart før 1. juli, kr. 679,-
- Fiske med faststående redskap i sjø med sesongstart etter 1. juli, kr. 412,-

Antall innbetalte fiskeravgifter og antall fiskere

Tabellen under viser antall innbetalte fiskeravgifter fordelt på avgiftstype de siste fem årene. Antall fiskere er beregnet med utgangspunkt i antall familiemedlemmer registrert i betalingsløsningen for fiskeravgift. Fra 2016 til 2017 økte betalte avgifter og antall fiskere, og i 2018 var det en vesentlig nedgang. I 2020 har antall innbetalinger økt sammenlignet med de to siste år, og antall fiskere er på omtrent samme nivå som i 2017. Endringene er i stor grad knyttet til fiske og fangstforhold som varierer fra år til år, men andre forhold som for eksempel endringer i fiskereguleringer kan også spille inn.

Avgiftstype ¹	2016	2017	2018	2019	2020
Enkeltperson	50 649	53 540	50 176	50 585	51 256
Familie	8 019	7 660	7 209	7 061	8 167
Sjø, før 1. juli	545	614	697	718	790
Sjø, etter 1. juli	385	404	351	420	460
Sum	59 598	62 218	58 433	58 784	60 673
Ant. fiskere	71 979	74 382	69 881	70 661	74 606
<i>Ant. fiskere per familiekort</i>	<i>2,544</i>	<i>2,588</i>	<i>2,588</i>	<i>2,682</i>	<i>2,706</i>

¹ Fordeling av innbetalinger på avgiftstype er foretatt manuelt og vil derfor kunne avvike noe fra virkeligheten.

Innbetalte fiskeravgifter

Tabellen under viser innbetalte fiskeravgifter (1000 kr) de siste fem år. Innbetalte fiskeravgifter i 2020 har tilført Statens fiskefond 18,212 mill. kroner. Dette er 0,728 mill. kroner mer enn året før. Fiske i vassdrag utgjør 96 prosent, og fiske med faststående redskap i sjø utgjør 4 prosent av inntektsgrunnlaget i 2020.

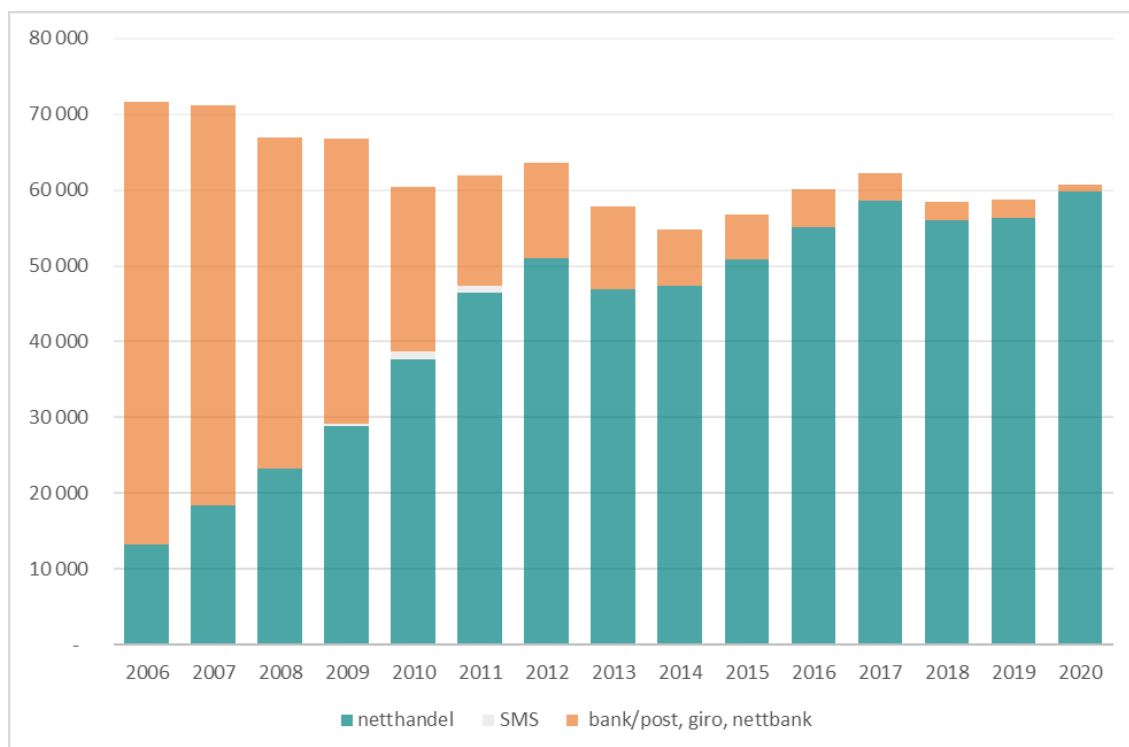
Avgiftstype	2016	2017	2018	2019	2020
Enkeltperson	12 510	13 920	13 046	13 759	13 942
Familie	3 159	3 179	2 992	3 064	3 544
Sjø, før 1. juli	336	398	452	488	536
Sjø, etter 1. juli	144	159	138	173	190
Sum	16 149	17 656	16 628	17 484	18 212

Innbetalinger fordelt på nasjonalitet (kun netthandel)

Tabellen under viser innbetalte fiskeravgifter fordelt på nasjonalitet de siste tre år. Dette gjelder kun de som har betalt via netthandel og mobilportal. Som følge av Covid 19 er det en nedgang i antall fiskere fra Sverige, Tyskland, Storbritannia og andre nasjonaliteter i 2020. Samtidig er det en betydelig økning i antall norske fiskere i 2020. Antall fiskere fra Finland og Danmark er på samme nivå som i 2019.

Nasjonalitet	2018		2019		2020	
	Antall	Prosent	Antall	Prosent	Antall	Prosent
Norge	44 286	79 %	44 253	79 %	51 556	86 %
Finland	3 941	7 %	4 127	7 %	4 203	7 %
Sverige	2 642	5 %	2 703	5 %	530	1 %
Danmark	2 343	4 %	2 353	4 %	2 176	4 %
Tyskland	1 219	2 %	1 249	2 %	831	1 %
Storbritannia	401	1 %	455	1 %	117	0 %
Nederland	143	0 %	116	0 %	64	0 %
Island	19	0 %	17	0 %	6	0 %
Annet	1 074	2 %	1 075	2 %	407	1 %
Sum	56 068		56 348		59 890	

Innbetalinger fordelt på betalingsmåte

Netthandel inkludert mobilportal

I 2020 betalte 98,45 prosent fiskeravgiften gjennom netthandel, inkludert mobilportal. Andelen som betaler gjennom netthandel har økt betydelig siden implementeringen i 2005. I 2020 ble mindre enn 1 000 innbetalinger gjennomført på annen måte.

2012 var det første året med direktoratets egen betalingsløsning på nett. Fra 2005 til 2012 var det Inatur som leverte betalingsløsningen. I perioden 2009-2011 var det også mulig å betale fiskeravgiften via sms.

Tidligere ble forhåndstrykte blanketter for betaling av fiskeravgift lagt ut på Posten i Norge. Kostnader til trykking og porto utgjorde omkring 1,5 mill. kroner. Ordningen med ferdigtrykte giroblanketter ble avvirket i 2010 fordi andelen som betalte på nett økte. Dette medførte en stor innsparing som da kunne nyttes til tilskudd. Å betale fiskeravgiften via netthandel er også mye billigere for fiskeren, da Posten og banken tar forholdsvis store gebyrer for å betale over skranke.

Fiskere som betaler via betalingsløsningen på nett blir lagret i en database. Før neste fiskesesong får de en påminnelse om betaling av fiskeravgiften på e-post. Servicen til de som benytter denne tjenesten er god, både ved tapt kvittering og ved andre spørsmål og problemer. Brukerne synes å være fornøyde med betalingsløsningen.

Øvrige innbetalinger

Innbetalinger fra skranke, i bank, på posten, egen nettbank eller telegiro utgjør til sammen 1,55 prosent av de totale innbetalingene i 2020.

3. Årets aktiviteter og resultater

Budsjettering og bruk av midlene til ulike tiltak for å fremme fiskeforvaltningen framgår av Miljødirektoratets årsrapport og den årlige Prop. 1 S fra Klima- og miljødepartementet.

Nesten 4 000 flere fiskere har betalt fiskeravgiften i 2020 enn i 2019. Som følge av Covid 19 er det en nedgang i antall utenlandske fiskere, samtidig er det en betydelig økning i antall norske fiskere i 2020. Andelen som betaler på nett øker stadig.

Innbetalt fiskeravgift brukes i hovedsak til tilskudd til fisketiltak. Andelen som brukes til drift er redusert til et minimum. Tilskuddsordningen bidrar til å sikre og utvikle bestander av ville anadrome laksefisk og legger til rette for fiske. Søknader om tilskudd leveres i Miljødirektoratets elektroniske søknadssenter.

Godt over halvparten av tilskuddsmidlene overføres til statsforvalterne. De utbetaler tilskudd til lokale fisketiltak, herunder informasjon, anvendt forskning og overvåking, tilrettelegging og arrangement mv. Resterende tilskuddsmidler utbetales av Miljødirektoratet. Disse har i 2020 gått til utbedring av fisketrapper og til tiltak i regi av landsdekkende organisasjoner. Dette er tiltak knyttet til informasjon og forvaltning av anadrom laksefisk og tiltak rettet mot rekruttering og stimulering til fiske.

I fordeling av fondsmidlene, fratrukket nødvendige driftsutgifter, er målet at minst 50 prosent av midlene går til lokalt initierte tiltak. De siste årene har en stadig større andel av fondsmidlene gått til lokale tiltak. I 2020 har mer enn halvparten av midlene gått til lokalt initierte tiltak.

4. Styring og kontroll i virksomheten

Miljødirektoratet har et velfungerende system for styring og kontroll i fondet som sikrer overholdelse av lover og regler og et fullstendig regnskap. Fondet følger regler og prinsipper for økonomistyring i staten.

Disponering av midler inneværende år, samt budsjettforslag påfølgende år, drøftes årlig i et samrådsmøte for Statens fiskefond. Formålet med samrådsmøte er å gjennomgå fiskefondet i nært samarbeid med representanter for brukerinteressene for å sikre at fondsmidlene benyttes på en kostnadseffektiv måte for best mulig måloppnåelse innen fiskeforvaltningen, jf. St. prop. 1S (2004-2005) og tildelingsbrev fra Miljøverndepartementet til Direktoratet for naturforvaltning i 2004. I samrådsmøtet har statsforvalterne en fellesrepresentant som representerer offentlige myndigheter. Videre er Kommunesektorens organisasjon (KS) representant for kommunene, Norges jeger- og fiskerforbund representerer sportsfiskeinteressene, Norske sjølaksefiskere representerer sjølaksefiskerne og Norske lakseelver representerer elveeiere/fiskerettshavere.

5. Vurdering av framtidsutsikter

Siden 2002 har antall fiskere variert fra drøyt 80 000 fiskere i 2006 og 2007 til i underkant av 66 000 fiskere i 2014. De siste årene har omkring 70 000 fiskere betalt fiskeravgiften årlig. I 2020 har nesten 75 000 fiskere betalt avgift.

Med mindre det skjer en ytterligere forverring i bestandssituasjonen for laks, sjøørret og sjørøye og dermed også behovet for reguleringer i fiske, ventes antall fiskere å ligge på omtrent 70 000 i årene som kommer. Fiskereguleringene som trer i kraft fra 2021 forventes ikke å ha en nevneverdig innvirkning i antall betalende. Det er en viss fare for at en lavere andel av befolkningen kommer til å delta i fiske i fremtiden, grunnet andre forhold i samfunnsutviklingen.

Miljødirektoratet har lagt til rette for betaling av fiskeravgift på nett med målsetting om at alle benytter denne betalingsløsningen. Brukerne av betalingsløsningen oppleves som fornøyde. Vi prioriterer å holde betalingsløsningen så enkel og brukervennlig som mulig og vi oppdaterer våre nettsider med informasjon om fiskeravgiften løpende. I 2020 innlemmet vi Vipps i betalingsløsningen for å gjøre den enda mer brukervennlig. Vipps utgjør 31 prosent av alle innbetalinger på nett.

6. Årsregnskap

Ledelseskommantar årsregnskapet 2020

Formål

Statens fiskefond ble opprettet i 1965, med hjemmel i Lov om laksefisket og innlandsfisket av 6. mars 1964. Statens fiskefond er i dag hjemlet i lakse- og innlandsfiskeloven av 15. mai 1992.

Miljødirektoratet forvalter Statens fiskefond og fører regnskap for fondet.

Inntektene til Statens fiskefond kommer fra fiskeravgift på fiske etter anadrom laksefisk, samt renter på til enhver tid innestående fondsmidler på konto i Norges Bank.

Fondets utgifter er overføringer til statsbudsjettets inntektskapittel, kap, 5578. Ved bevilgninger over statsbudsjettets utgiftskapitler, kap. 1425, 1410 og 1420 brukes fondsmidlene til ulike tiltak til fremme av fiskeforvaltningen. Midlene benyttes i all hovedsak til tilskudd knyttet til informasjon om og forvaltning av laks, sjøørret og sjørøye, herunder kultiveringstiltak, driftsplanlegging og anvendt forskning og overvåking. Det gis også tilskudd til tiltak som bedrer tilgangen til fiske for allmennheten og tiltak rettet mot rekruttering eller stimulering til fiske.

Bekreftelse

Årsregnskapet er avlagt i henhold til bestemmelser om økonomistyring i staten, rundskriv R-115 fra Finansdepartementet, veiledningsnotat om statlige fond og retningslinjer fra Klima- og miljødepartementet. Regnskapet gir et dekkende bilde av Statens fiskefonds disponible midler, eiendeler og gjeld.

Vurderinger av vesentlige forhold

Kapitalen i Statens fiskefond utgjør per 31.12.20 til sammen 4,1 mill. kroner. I 2020 har kapitalen i Statens fiskefond økt med 0,9 mill. kroner. Inntektene i 2020 har vært noe høyere enn i 2019. Det er ønskelig at fondskapitalen bør være på omtrent 4 mill. kroner for å ta høyde for evt. inntektssvikt påfølgende år.

Overføring av fondskapital til statsregnskapet er bokført per august og desember 2020. Overføringene finansierer utgifter til drift og tiltak under kap. 1425 (post 21 og 70), Viltforskning under kap. 1410 (post 50) og drift under kap. 1420 (post 01).

I 2020 er det utbetalt 0,1 mill. kroner på kap. 1425 post 21 til drift av betalingsløsningen for fiskeravgift. Under tilskuddsordningen til fiskeformål på kap. 1425 post 70 er det utbetalt 15 mill. kroner, hvorav 8,5 mill. kroner er utbetalt fra statsforvalterne. Søknader om tilskudd fremmes elektronisk. I 2020 ble det innvilget 194 søknader om tilskudd.

Utover dette har overføringene fra Statens fiskefond finansiert 1,208 mill. kroner av Miljødirektoratets driftskostnader knyttet til tilskuddsforvaltningen, utgiftsført på kap. 1420 post 01. I tillegg er 0,983 mill. kroner av driftstilskuddet til Norsk institutt for naturforskning (NINA), utgiftsført på kap. 1410 post 50, finansiert av overføringene. Dette skal finansiere deler av NINA sin forskning på fiskeressurser.

Tilleggsopplysninger

Riksrevisjonen reviderer Statens fiskefond. Resultatet av revisjonen vil bli rapportert i form av en revisjonsberetning innen 1. mai 2021. Denne vil bli publisert på Miljødirektoratets hjemmeside når den foreligger.

Prinsippnote

Årsregnskapet for Statens fiskefond er utarbeidet og avlagt etter nærmere retningslinjer fastsatt i bestemmelser om økonomistyring i staten (“bestemmelsene”), og veiledningsnotat om statlige fond av 25. oktober 2012, oppdatert desember 2015. Årsregnskapet er i henhold til krav i bestemmelsene punkt 3.4.6, nærmere bestemmelser i Finansdepartementets rundskriv R-115 og eventuelle tilleggskrav fastsatt av eget departement.

Regnskapet for Statens fiskefond er tilknyttet statens konsernkontoordning i Norges Bank i henhold til krav i bestemmelsene pkt. 3.7.1. Statens fiskefond har en rentebærende oppgjørskonto i Norges Bank. Likvidbevegelser på fondets kapital rapporteres månedlig til statsregnskapet.

Fondsregnskapet utarbeides etter kontantprinsippet.

Inntekter fra fiskeravgiften og renter bokføres ved tidspunkt for innbetaling. Overføring av fondskapital til statsregnskapet utbetales minst to ganger per år. Det regnskapsføres ikke utgifter i Statens fiskefonds regnskap utover det som overføres til statsregnskapets inntektspost kap. 5578 post 72.

Resultatoppstillingen inneholder alle inntekter til fondet. Periodens resultat er forskjellen mellom inntekter og overføringer fra fondet. Resultatet er overført til opptjent fondskapital i balanseoppstillingen.

Note A utarbeides ikke for Statens fiskefond på bakgrunn av det ikke gis tildelinger over statsbudsjettet for fondet.

Bevilgningsrapportering

Oppstilling av bevilgningsrapportering					
Beholdninger rapportert i likvidrapport		Note	Regnskap 2020		
Inngående saldo på oppgjørskonto i Norges Bank			3 134 525,21		
Endring i perioden			933 764,91		
Sum utgående saldo oppgjørskonto i Norges Bank			4 068 290,12		
Beholdninger rapportert til kapitalregnskapet (31.12)					
Kontonr.	Tekst	Note	2020	2019	Endring
811402	Beholdninger på konto(kont) i Norges Bank		4 068 290,12	3 134 525,21	933 764,91

Fondsregnskap

Resultatregnskap Statens fiskefond 2020

	Note	2020	2019
OVERFØRINGER TIL FONDET			
Fiskeavgift		18 196 693,91	17 365 089,23
Renter fondskapital		26 071,00	85 329,00
Sum overføringer til fondet		18 222 764,91	17 450 418,23
OVERFØRINGER FRA FONDET			
Overført kap. 5578 post 72	1	17 289 000,00	20 000 000,00
Sum overføringer fra fondet		17 289 000,00	20 000 000,00
Resultat per 31.12		933 764,91	-2 549 581,77
Overføring av periodens resultat til opptjent fondskapital		-933 764,91	2 549 581,77

Balanse Statens fiskefond 2020

EIENDELER			
Oppgjørskonto i Norges Bank		4 068 290,12	3 134 525,21
Sum eiendeler		4 068 290,12	3 134 525,21
FONDSKAPITAL			
Opptjent fondskapital		4 068 290,12	3 134 525,21
Sum fondskapital per 31.12		4 068 290,12	3 134 525,21

Note 1

Det er overført 17 289 000 kroner til Miljødirektoratet, og midlene benyttes hovedsakelig til tilskudd til informasjon om og forvaltning av laks, sjørret og sjørøye. Det gis også tilskudd til tiltak som fremmer fiske.

Utgiftene bokføres over kap. 1425 (post 21 og 70), kap. 1420 (post 01) og forskning på fiskeressurser over kap. 1410 (post 50).

Miljødirektoratet

Telefon: 03400/73 58 05 00 | Faks: 73 58 05 01

E-post: post@miljodir.no

Nett: www.miljodirektoratet.no

Post: Postboks 5672 Torgarden, 7485 Trondheim

Besøksadresse Trondheim: Brattørkaia 15, 7010 Trondheim

Besøksadresse Oslo: Grensesvingen 7, 0661 Oslo

Miljødirektoratet jobber for et rent og rikt miljø. Våre hovedoppgaver er å redusere klimagassutslipp, forvalte norsk natur og hindre forurensning.

Vi er et statlig forvaltningsorgan underlagt Klima- og miljødepartementet og har mer enn 700 ansatte ved våre to kontorer i Trondheim og Oslo, og ved Statens naturoppsyn (SNO) sine mer enn 60 lokalkontor.

Vi gjennomfører og gir råd om utvikling av klima- og miljøpolitikken. Vi er faglig uavhengig. Det innebærer at vi opptre selvstendig i enkeltsaker vi avgjør, når vi formidler kunnskap eller gir råd. Samtidig er vi underlagt politisk styring. Våre viktigste funksjoner er at vi skaffer og formidler miljøinformasjon, utøver og iverksetter forvaltningsmyndighet, styrer og veileder regionalt og kommunalt nivå, gir faglige råd og deltar i internasjonalt miljøarbeid.